

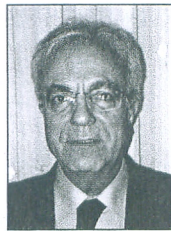
50 χρόνια
ζωητακής παρουσίας

Μια ιστορική αναδρομή στα πενήντα χρόνια από την ίδρυση της Πολυτεχνικής

ΚΕΙΜΕΝΑ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
Δημήτρης Αραβαντινός

Περιεχόμενα	
Η ταυτότητα της Πολυτεχνικής Σχολής	13
Οι σπουδές των μηχανικών: Μια σύντομη ιστορική αναδρομή	17
Τα πρώτα βήματα της σχολής	25
Η περίοδος της ανάπτυξης	45
Η περίοδος της στρατιωτικής δικτατορίας	67
Η περίοδος της μεταπολίτευσης	89
Η περίοδος της μεταρρύθμισης	121
Η σημερινή πορεία της Πολυτεχνικής	149

**Χαιρετισμός
του κοσμήτορα
της Πολυτεχνικής
Σχολής Α.Π.Θ.**

Η ανάγκη της συγγραφής και έκδοσης ενός επετειακού τόμου για τα πενήντάχρονα της Πολυτεχνικής Σχολής είναι αναμφίβολα αυτονόητη. Μάλιστα, η παρουσίασή του με το κλείσιμο των εορταστικών εκδηλώσεων, αναμφισβήτητα αποτελεί το καλύτερο επιστέγασμα του εορτασμού.

Επετειακός τόμος, λοιπόν, αλλά με πιο περιεχόμενο; Ήταν το ερώτημα που ταλάνισε την οργανωτική επιτροπή. Ένα λεύκωμα με παράθεση στατιστικών στοιχείων, πινάκων και ξερών γεγονότων, ή η παρουσίαση της ιστορικής διαδρομής ενός ζωντανού οργανισμού, όπως η Πολυτεχνική Σχολή; Προτιμήθηκε η δεύτερη επιλογή, έχοντας γνώση του επίπνου και του επισφαλούς του εγχειρήματος. Ο τίτλος του πονήματος επιβεβαιώνει την επιλογή. «ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ. 50 χρόνια ζωντανής παρουσίας» με υπότιτλο «Μια ιστορική αναδρομή στα πενήντα χρόνια από την ίδρυση της Πολυτεχνικής».

Είναι γνωστοί οι προβληματισμοί που αντιμετωπίζει ο επαγγελματίας ιστορικός - συγγραφέας στην προσέγγιση του αντικείμενου του. Καταλαβαίνει, λοιπόν, κανείς τους σκοπούς και τις πολλαπλάσιες δυσκολίες που αντιμετώπισε ο μηχανικός που κλήθηκε να πάρει το ρόλο του ιστορικού - συγγραφέα. Απόφαση της οργανωτικής επιτροπής ήταν, οι μηχανικοί να συγγράψουν την ιστορία τους.

Η άρθρωση και η δόμηση του πονήματος απαιτούσε συγκεκριμένες επιλογές ανάμεσα σε πλήθος ενδεχομένων

- Ιστορία γραμμένη από ένα άτομο ή πολλά; Προκρίθηκε η λύση του ενός συγγραφέα, συγκεκριμένα του αναπληρωτή καθηγητή του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών Δημήτρη Αράβαντινού, που συνεπικουρήθηκε στη συγκέντρωση και αξιολόγηση του αρχειακού υλικού από την οργανωτική επιτροπή. Μειονέκτημα, η πιθανή εμφιλοχώρηση υποκειμενικών στοιχείων. Πλεονέκτημα, το ενιαίο ύφος της αφήγησης τα βιώματα του συγγραφέα ως φοιτητή και καθηγητή, αλλά και η συγγραφική και δημοσιογραφική του εμπειρία.
- Χρονολογικές τομές. Οι χρονολογικές τομές στον ιστορικό χρόνο είναι συμβατικές. Στην παρούσα εξιστόρηση η ίδρυση της σχολής, η δικτατορία, η

μεταπολίτευση και η εφαρμογή του νόμου πλαισίου το 1982, αποτελούν τις χρονικές στιγμές που καθορίζουν τις περιόδους, μέσα στις οποίες εξελίσσεται και διαφοροποιείται η ζωή της Πολυτεχνικής Σχολής.

- Ένας ζωντανός οργανισμός, όπως η Πολυτεχνική Σχολή, αποτελείται από υποσύνολα, που εμφανίζουν, άλλοτε συνεργατικές διαθέσεις και άλλοτε αντιθετικές συμπεριφορές. Καθηγητές, Ε.Δ.Π., που μετά το νόμο πλαίσιο μετεξελίσσονται σε Δ.Ε.Π., διοικητικό και τεχνικό προσωπικό, καθώς και φοιτητές αποτελούν τις θεωρούμενες οργανικές μονάδες, που οι αμοιβαίες σχέσεις τους, αλλά και οι ιδιαιτερότητές τους θα καθορίσουν τη συνολική ιστορία της Πολυτεχνικής Σχολής και τον τρόπο συγγραφής της ιστορίας.
- Αποδέκτης του έργου. Πέραν του επετειακού χαρακτήρα του πονήματος, ποια η χρησιμότητα και ποιοι οι αποδέκτες του; Αναμφίβολα, το πόνημα δεν αποτελεί την ιστορία της Πολυτεχνικής Σχολής, αλλά μια πρώτη προσέγγιση στην εξιστόρηση των πενήντα χρόνων ζωής της. Οι αποδέκτες του, μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας, απόφοιτοι, άτομα που δεν έχουν σχέση με τη σχολή, αλλά και ιστορικοί του μέλλοντος, σίγουρα θα αντλήσουν απ' αυτό χρήσιμες πληροφορίες. Ιδιαίτερα εκείνοι, που κάποια περίοδο της ζωής τους βίωσαν την ιστορία της σχολής, θα επαναφέρουν προσωπικές αναμνήσεις από τις σελίδες του πονήματος. Πιθανόν θα συμφωνήσουν με την εξιστόρηση, πιθανότατα θα διαφωνήσουν, αλλά ας είναι επικριείς. Πρόκειται για μια πρώτη προσέγγιση στην εξιστόρηση πενήντα χρόνων ζωής.

Θεσσαλονίκη, Νοέμβριος 2005

καθηγητής Δημήτρης Τολίκας,
κοσμήτορας Πολυτεχνικής Σχολής Α.Π.Θ.

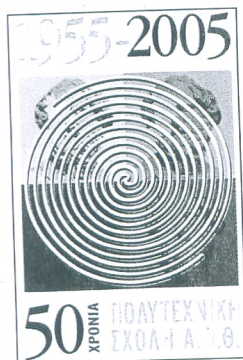
Πηγές και Βιβλιογραφικές αναφορές

Για τη συγκέντρωση των στοιχείων έγινε χρήση πολλών πηγών, κυρίως δημοσιεύσεων σε εφημερίδες και περιοδικά, ανακοινώσεων, αναφορών σε βιβλία κ.τ.λ., καθώς και συνεντεύξεων και συζητήσεων με μέλη του προσωπικού της Πολυτεχνικής Σχολής Α.Π.Θ.

Σημαντικά ήταν επίσης και τα στοιχεία που αντλήθηκαν από το Ιστορικό Αρχείο της Πολυτεχνικής Σχολής.

Η βιβλιογραφία που ακολουθεί είναι ενδεικτική.

- Οδηγοί σπουδών Πολυτεχνικής Σχολής από το 1960 ως το 1982.
- Οδηγοί σπουδών τμημάτων Πολυτεχνικής Σχολής από το 1984 ως το 2005.
- Πρακτικά συνεδριάσεων Πολυτεχνικής Σχολής και των τμημάτων της.
- Δ. Αραβαντινός: *"Το Πολυτεχνείο ήταν η αφορμή... Σύντομη κριτική αναφορά των γεγονότων απ' το πραξικόπημα του '67 μέχρι σήμερα (1982)"*, εφημερίδα Θεσσαλονίκη, φύλλο της Τετάρτης 17 Νοεμβρίου 1982, σελ. 10.
- Δ. Αραβαντινός: *"Το φοιτητικό κίνημα από τη γένεσή του μέχρι σήμερα (1987)"*, εφημερίδα Θεσσαλονίκη, φύλλο της Δευτέρας 30 Μαρτίου 1987, σελ. 38-39.
- Π. Θεοδωρίδης: *"Το ροκ των Μακεδόνων"*, εκδόσεις Ιανός, Θεσσαλονίκη.
- Π. Θεοδωροπούλου, Ε. Κουτσιδου, Μ. Τερζοπούλου: *"Η ιστορία του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής Α.Π.Θ."*, διπλωματική εργασία στο Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών (επιβλέπων Δ. Αραβαντινός), Θεσσαλονίκη, Ιούλιος 1995.
- Γ. Ιωάννου: *"Το δικό μας αίμα. Πεζογραφήματα"*, εκδόσεις Ερμής, Αθήνα, 1978.
- Μ. Καρδαμίτση - Αδάμη *"Οι πρώτοι Έλληνες μηχανικοί. Καινούργια στοιχεία για το σώμα των οχυρωματοποιών και τους έξι μηχανικούς που το επάνδρωσαν"*, επιστημονική έκδοση των Τεχνικών Χρονικών, περιοχή Α', τόμος 8, τεύχος 4, 1988.
- Β. Δ. Κυριαζόπουλος: *"Τα 50 χρόνια του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης 1926 - 1976"*, Θεσσαλονίκη, Α.Π.Θ., 1976.
- Α. Κωτσιόπουλος (επιμέλεια τεύχους): *"Το νέο ρυθμιστικό σχέδιο του Α.Π.Θ. και οι νέες κτιριακές μονάδες"*, Θεσσαλονίκη, Α.Π.Θ., 1994.
- Ξ. Μαυραγάνης: *"Η «επιχείρηση Πολυτεχνική"*, εφημερίδα Μακεδονία, φύλλο της Κυριακής 25 Αυγούστου 1974, σελ. 6.
- Π. Σαββαΐδης, Α. Μπαντέλλας: *"Πόλις Πανεπιστημίου Πόλις. Η ιστορία του χώρου της πανεπιστημιούπολης του Α.Π.Θ. μέσα από χάρτες και τοπογραφικά διαγράμματα"*, Α.Π.Θ. Επιτροπή Ερευνών, εκδόσεις Αδελφών Κυριακίδη, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 2000.
- Ι. Κ. Χασιώτης, Δ. Αραβαντινός (επιμέλεια): *"75 χρόνια. Το πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης στην αυγή του νέου αιώνα. Διαχρονική πορεία εβδομηνταπέντε χρόνων"*, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, 2002.
- -, *"Η αλήθεια για το Πολυτεχνείο"*, εφημερίδα "Η Αυγή", φύλλο της Πέμπτης 17 Νοεμβρίου 1977, σελ. 7.
- -, *"Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. 160 χρόνια"*, "Επτά ημέρες" ένθετο της εφημερίδας "Η Καθημερινή", φύλλο της Κυριακής 17 Νοεμβρίου 1996.

Το βιβλίο αυτό εκδόθηκε στο πλαίσιο των εκδηλώσεων του εορτασμού για τη συμπλήρωση 50 χρόνων από την ίδρυση της Πολυτεχνικής Σχολής και η παρουσίασή του εντάχθηκε στο πρόγραμμα εκδηλώσεων των μ' Δημητρίων του Δήμου Θεσσαλονίκης.

Η οργανωτική επιτροπή των εκδηλώσεων αποτελούνταν από τους:

- Δημήτρη Τολικά, καθηγητή Τμ. Πολιτικών Μηχανικών, κοσμήτορα Πολυτεχνικής Σχολής,
- Χρήστο Αντωνόπουλο, αναπλ. καθηγητή Τμ. Ηλεκτρολόγων Μηχ. και Μηχ. Υπολογιστών,
- Πάτροκλο Γεωργιάδη, επίκ. καθηγητή Τμ. Μηχανολόγων Μηχανικών,
- Θεοδώρα Ιωαννίδου, επίκ. καθηγήτρια Γενικού Τμήματος,
- Χριστόφορο Κουτίτα, καθηγητή Τμ. Πολιτικών Μηχανικών,
- Στέλλα Μανωλοπούλου - Παπαλιάγκα, επίκ. καθηγήτρια Τμ. Πολιτικών Μηχανικών,
- Μαρία Μπακόλα - Χριστιανοπούλου, αναπλ. καθηγήτρια Τμ. Χημικών Μηχανικών,
- Μύρωνα Μυρίδη, καθηγητή Τμ. Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών,
- Τίτη Παπαδοπούλου, αναπλ. καθηγήτρια Τμ. Αρχιτεκτόνων Μηχανικών.